

Formål for faget håndarbejde

Formålet med undervisningen i håndarbejde i 4. -6. klasse er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal endvidere blive i stand til at forstå samspillet mellem idé, planlægning og udførelse, samt udvikle færdighed i at formgive og fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med idéudvikling og arbejdsprocesser.

Stk. 2.

Gennem udfordringer i designprocesser får eleverne mulighed for at opleve fordybelse, arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egen formåen og mulighed for erkendelse af værdien af æstetisk-praktisk arbejde.

Stk. 3.

Gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres eleverne fortrolige med vore egne og andre landes tekstile traditioner og udtryksformer, så de bliver i stand til at vurdere, udvikle og formidle den materielle kultur, de selv og andre skaber og bruger og desuden forholde sig til miljø – og ressourcebevidsthed i deres materialevalg. Eleverne udvikler endvidere kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog indgår som elementer i undervisningen.

Beskrivelse af faget

På Odense Friskole undervises der i håndarbejde i 4.- 6.klasse 2 timer ugentlig i 1/2 år.

Slutmål for faget håndarbejde efter 4./5./6

Fagets kerneområder: Design og produkt

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- forstå kreative designprocesser, hvori der indgår inspiration og ideer, planlægning, udførelse og evaluering
- udtrykke sig gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- bruge omverdenen som inspirationskilde
- bruge it og medier i arbejdsprocessen
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion

- forholde sig til det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel

Håndværksmæssige arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive og fremstille tekstile produkter
- udnytte kendskab til andre relevante materialers anvendelsesmuligheder
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker og arbejdsredskaber
- arbejde med komposition og farvelære
- kende relevante fagudtryk
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen.

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- give eksempler på håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel
- give eksempler på naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets formgivning, fremstilling og anvendelse af håndværksmæssige produkter og udtryk
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- vælge materialer ud fra overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed
- præsentere og formidle egne produkter i samspil med det omgivende samfund.
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen.

Læseplan for faget håndarbejde

Læseplanen er struktureret ud fra de tre centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Håndarbejde er et praktisk æstetisk fag, hvor hovedvægten lægges på det skabende håndværksmæssige arbejde med fremstilling af produkter. Glæden og udfordringen ved at omsætte egne ideer, fordybe sig i designprocesser og forvandle tekstile materialer til konkrete produkter er grundlæggende for undervisningen i håndarbejde.

Undervisningen leder frem mod nedenstående slutmål og lægger naturligt op til en evt. Videreførelse og progression ved valg af det 2-årige prøvefag håndværk og design, som ligger på henholdsvis 7. og 8. årgang. Her indgår håndarbejdsfagets discipliner og elevens egne erfaringer fra samme i et dialektisk sammenspil med øvrige håndværksmæssige designfag.

4. klasse

I 4.klasse er fokus på at skabe en tryk opstart på faget, hvor lokalets indretning og hensigtsmæssig adfærd i samme er gennemgribende for enhver disciplin, der påbegyndes. Der er fokus på at fordre til begejstring og undren, så motivationen for at prøve og afprøve pirres, samtidig med en bevidsthed på hensigtsmæssige arbejdsstillinger introduceres og fastholdes. For at fordre til håndværksmæssige succeser og mulighed for fordybelse, planlægges undervisningen på 4. årgang med udgangspunkt i håndens arbejde i friskt træ, hvor eleverne rent håndværksmæssigt præsenteres for hensigtsmæssig brug og arbejde med kniv, sav og fil.

Forslag til emner/aktiviteter

Tråde en symaskine selv.

Evt. Symaskinekørekort.

Kendskab til forskellige tekstiler.

Lægge mønster på stof og klippe efter det.

Sætte nål rigtigt i.

Symaskinebroderi.

Nålefiltning.

Tekstilmaling.

Begyndende kendskab til kendskab af læder og enkelte syteknikker.

Knytning.

Sy i hånd, evt.broderi.

Fletteteknikker.

Årstidsbestemte aktiviteter.

5. Klasse

Fokus i håndarbejdsundervisningen på 5. årgang ligger omkring, at eleven opnår fordybelse og eksperimenterende tilgang til det at skabe og formgive, bruge og udnytte allerede erfarede håndværksmæssige teknikker til at præge et personligt design. Sidste års kendskab til symaskinen følges op og udbygges, ligesom produktioner i forløbet bliver mere selvstændigt prægede i eksperimentelt design. I forløbet stiftes bekendtskab med nye fagudtryk.

Kendskab til forskellige testiler.

Lægge mønster på stof og klippe efter det.

Sætte nål rigtigt i.

Symaskinebroderi.

Nålefiltning.

Tekstilmaling.

Begyndende kendskab til kendskab af læder og enkelte syteknikker.

Knytning.

Sy i hånd, evt.broderi.

Fletteteknikker.

Årstidsbestemte aktiviteter.

Vådfiltning.

Strikning/hækling.

Applikation.

Brugsgenstande

Tekstiltryk

Materialelære/farvelære

Vævning

6. Klasse

Undervisningen på 6. årgang binder langsomt og sikkert en sløjfe på de foregående års erfaringer og oplevelser med håndarbejdets materialer, værktøj, teknikker og fordybelsesmuligheder. På 6. årgang arbejdes på at skabe bevidsthed om at turde afprøve og træffe selvstændige valg både ift. design, teknik og materiale med afsæt i den tillærte viden og erfaring.

Gennem målrettede opgaver arbejder eleverne med funktionalitet og eksperimenterende håndarbejde hvor de prøver egne ideer og designs af ved at arbejde med processen fra ideer og skitser til arbejdstegninger.

Forløbet på 6. årgang rummer et bevidst arbejde med udvalgte historiske perioder set i fagets perspektiv, inddragelse af f.eks. det gamle håndværk uld og sadelmageri. Eleverne arbejder med at præsentere og udtrykke egne designs, ideer og processering gennem formgivning og mundtlig formidling.

Lægge mønster på stof og klippe efter det.

Sætte nål rigtigt i.

Symaskinebroderi.

Nålefiltning.

Tekstilmaling.

Begyndende kendskab til kendskab af læder og enkelte syteknikker.

Knytning.

Sy i hånd, evt. broderi.

Fletteteknikker.

Årstidsbestemte aktiviteter.

Vådfiltning.

Strikning/hækling.

Applikation.

Brug- og beklædningsgenstande

Tekstiltryk

Materialelære/farvelære

Bæredygtigt design

Broderi ud fra egne design

Design egne mønstre.

Tiedye/batik.

Overlocker kan introduceres.

Silkemaling.

Serigrafitryk af egne design

Tryk fra design på computer.

Smykker

Vævning